

hjem i København; faderen var højesteretsadvokat, dr. jur. A. L. Hindenburg. Her fortæller hun om Andrups opvækst og derefter om hans studentertid, som hun som hans forlovede tog livlig del i. Efter dette følger i nogenlunde kronologisk orden en række episoder fra Andrups tid som leder af Frederiksborgmuseet, alt isprængt småkapitler om livet i hjemmet og om omgangskredsen. Selv om det ikke er nogen tungtvejende bog, vil de mange fascinerende og velskrevne småkapitler dog for danske historikere være et velkomment bidrag til fagets historie.

Vagn Dybdahl

Bent Jørgensen, Karl Evald Kristensen, Erland Kolding Nielsen og Michael Wolfe: Introduktion til historie. Bibliografi over fagets hjælpemidler med en vejledning i litteratursøgning. (Akademisk Forlag, 1970). 361 s.

Bogen er et barn af den nye studieordning i historie, som blev gennemført i 1968. For en del af de universitetslærere, der først og fremmest arbejdede med den nye ordning, var det et kardinalpunkt, at man – bortset fra i bidisciplinerne – burde afskaffe det gængse lærebogsstof. I stedet ønskede man studiet samlet om en række problemer ned gennem historien; dermed ville man også afskaffe den klassiske hovedværkslæsning og i stedet lade studiet af de enkelte problemer ske på grundlag af afsnit af større arbejder, afhandlinger og monumenter. Disse synspunkter blev fremført særlig markeret af universitetslærerne fra Århus; mens der hos repræsentanterne for de andre grupper var nogen større tilbageholdenhed over for fjernelsen af lærebogsstoffet. Som et kompromis indførte man da, at lærebogs-

stoffet udgik, men blev erstattet af et mindre kursus i benyttelse af fagets litteratur, en bibliografisk introduktion.

Den foreliggende bog er et resultat af dette kursus, som det former sig ved Københavns Universitet. Det centrale i bogen er en meget stor bibliografi over verdenshistorien omfattende bibliografier, litteraturoversigter, opslagsbøger og større samlende fremstillinger; for Danmarks vedkommende er der et større afsnit om det 19. og det 20. årh. Ud over det bibliografiske er der korte vejledninger i læsning af større værker og om indretningen af katalogerne i de forskellige større biblioteker.

Det er – naturligvis – muligt at pege på dette og hint, som burde have været med, og på andet, der kunne have været undladt. Sådan vil man altid kunne gøre, når der er tale om et udvalg – for undertegnede anmelder er det således nærliggende at nævne, at hans udgivne oversigter over handels- og industrihistorisk litteratur ikke er med(!). Mere nærliggende er det imidlertid, at for det formål, den skal tjene, ville bogen formentlig have haft større værdi, hvis den havde medtaget nogle færre titler og så i et større antal tilfælde havde meddelt beskrivelser af de pågældende værkers indhold. En student, og for den sags skyld også andre, er eksempelvis ikke meget hjulpet ved at få titlen Treue, W.: Wirtschaftsgeschichte der Neuzeit, når han bl. a. ikke får at vide: bogens størrelse (150 eller 770 sider?), dækker den også Japan, er der en litteraturfortegnelse, så jeg let kan finde en bog om Belgiens historie osv.

Systematikken kan naturligvis også drøftes. Det er eksempelvis ikke umiddelbart indlysende, at Rubins Frederik 6.s tid skal stå under statistiske beskrivelser eller »En bygning vi rejser« under fagbevægelsen, når den

nu specielt behandler den poetiske arbejderbevægelse. Måske er det heller ikke heldigt, at bøger om Rigsdagen skal søges både under enkelte emner, leksika og opslagsværker og biografi. Alt dette vil dog naturligvis afbødes, når benytteren bliver fortrolig med bogen, og der kan ikke være tvivl om, at det vil lønne sig for studerende og undervisere at blive det.

Vagn Dybdahl

Bibliografi over trykte arbejder af historikeren, professor, dr. phil. Aage Friis. Udgivet af Rigsarkivet (Rigsarkivet, 1970). 65 s.

I anledning af Aage Friis' 100-års dag den 16. august 1970 udgav Rigsarkivet denne bibliografi, udarbejdet af stud. mag. Georg Simon i samarbejde med overarkivar, dr. phil. Henry Bruun.

Bibliografien, der her er maskinskrevet og offsettrykt, vil til sin tid indgå i en til udgivelse planlagt registratur over Aage Friis' store privatarkiv, der er afleveret til Rigsarkivet. Bibliografien omfatter 1.123 numre, der dækker fremstillinger, udgiverarbejder, redaktionelt virke samt tidskrifts- og avisartikler. Den slutter med et tillæg med endnu et antal numre, der bringer litteratur om Aage Friis. Bortset fra, at bibliografien udbygger indtrykket af Friis' rastløse flid og af hans engagement på mange områder, er den – navnlig for så vidt angår tidskrifts- og avisartiklerne – en betydningsfuld forøgelse af historikerens hjælpemidler. Når det gælder Friis' bøger, er behovet naturligvis ikke så stort; men det skal dog nævnes, at der her i ret vid udstrækning er medtaget anmeldelser af bøgerne, hvad ofte kan komme til nytte.

Vagn Dybdahl

Henry Bruun: Dansk historisk bibliografi 1913–1942 IV. Personalhistorie, alm. del og speciel del, A–J. (Rosenkilde og Bagger, 1970). 526 s.

Hermed foreligger selve bibliografiens næstsidste bind. Efter planen skulle der komme endnu et bind personalhistorie, hvorefter et 6. bind skulle rumme registre til hele værket. Forhåbentlig vil overarkivar, dr. phil. Henry Bruuns død ikke betyde, at udgivelsen sinkes væsentligt.

Det nye bind begynder med en række biografiske samlinger og biografiske værker, der dækker flere personer eller slægter. Afsnittet optager kun godt en snes sider; det må bemærkes, at enkelte fags og erhvervs »stater« ikke er med, men allerede er taget med i de foregående systematiske afsnit. Bemærkelsesværdig er dr. Bruuns ord om nekrologerne, at de er medtaget i stort tal; men, at »det er dog kun en beskedent brøkdel af de mange tusinder, der har passeret udgiverens blik«. Selv om det uden tvivl ville have været svært at formulere udvalgsprincipperne, ville det dog have været særdeles nyttigt, om visse afgrænsninger var blevet markeret. Eksempelvis ville det have lettet benytterne meget, hvis det havde været klargjort, om bibliografien medtager Tidsskriftsindeks'ets stof helt eller delvis. Man skal også være opmærksom på, at publicerede breve – i modsætning til Erichsen og Krarup – kun medtages, hvis titlerne indeholder de pågældendes navne. Det indebærer f. eks., at hvis der i et tidsskrift offentliggøres et par breve under titlen »To breve fra H. P. Hansen«, så kommer de med, mens t. eks. Høffdings breve til Georg Brandes i den store Brandesbrevveksling ikke er med.

Den store og uundværlige bibliogra-